

Jak wpływa muzyka i taniec na rozwój dzieci w wieku przedszkolnym. O tym w poniższym artykule na podstawie własnych badań i doświadczeń przeprowadzonych przez mgr Ewelinę Łupkowską

Wychowawczy plan pracy przedszkola nastawiony jest na szeroko rozumiany rozwój dziecka, tak aby poznało radość płynącą z zabawy. Zgodnie z pedagogiczną koncepcją sztuki jednym z zadań wychowania w przedszkolu jest integracja zajęć muzycznych i muzyczno – tanecznych (ruchowych), aby przez nie nauczyło się;

- nawiązywać relacje z innymi dziećmi,
- z przyjemnością odkrywać i rozumieć otaczający go świat,
- poznać radość ze słuchania i ruchu przy muzyce,
- nauczyć się samodzielności i poznawać nowe doświadczenia.

Oddziaływanie muzyki na człowieka wydaje się być oczywiste, jednak nie zawsze tak sądzono. Dopiero w ciągu ostatnich kilku dziesięcioleci wzrosło zainteresowanie teorią i praktyką wychowania muzycznego w szkolnictwie ogólnym. Dorobek naukowy wybitnych pedagogów muzyki i teoretyków wychowania estetycznego stworzył racjonalne podstawy do funkcjonowania wychowania muzycznego - ruchowego w praktyce przedszkoli.

Dziecko żyje bardziej w świecie życzeń, marzeń, wyobrażeń niż w świecie rzeczywistości, którą upiększa swoją fantazją, idealizuje, wciela w nią swoje subiektywne marzenia. Przedszkole stara się urealnić marzenia prowadząc tak zintegrowane zajęcia, które tworzą spójną całość artystyczno – pedagogiczną. Wychodząc naprzeciw potrzebom dziecka kształtuje prawidłowe postawy, oddziałuje na osobowość, przyczynia się do całościowego rozwoju wychowanka inspiruje go do aktywności i samodzielności, oraz do wykazywania własnej inicjatywy w trakcie zajęć z edukacji muzyczno – ruchowej (tanecznej). Organizacja zajęć muzycznych, muzyczno - tanecznych powinna sprzyjać twórczym poszukiwaniom i odkryciom, a przede wszystkim kształtowaniu twórczej postawy. Celem stymulowania twórczej aktywności muzycznej jest rozbudzenie i podtrzymanie kształtujących się nawyków i zainteresowań muzycznych, rozbudzenie chęci kontaktów z dźwiękiem, umożliwienie dziecku odnajdywania w tych kontaktach przyjemności i satysfakcji. Wśród podstawowych celów tej dziedziny wychowania jest też rozwijanie twórczej wyobraźni muzycznej i ruchowej, czyli wykorzystanie zdobytych doświadczeń do tworzenia własnych nowych pomysłów.

Formami wychowania muzycznego, które pobudzają ogólną wyobraźnię i inwencję dziecka są improwizacje rytmiczne, melodyczne, ruchowe oraz własne interpretacje słuchanych utworów.

Typowe formy słuchania muzyki w przedszkolu to: piosenka śpiewana przez nauczycielkę, słuchanie miniatur instrumentalnych o charakterze programowym oraz słuchanie utworów z nagrań. W edukacji przedszkolnej szczególnie pożądana jest aktywność twórcza, jaką dziecko podejmuje dla niej samej, dla przyjemności wypływającej z działania. Tworzenie muzyki i nowych figur tańca, sprzyja i wyzwala taką aktywność. Duże znaczenie dla podjęcia aktywności tego typu ma dostrzeżenie przez dziecko zadania oraz własna ocena możliwości osiągnięcia satysfakcjonującego wyniku działania. Twórcza aktywność muzyczno - taneczna dzieci w wieku przedszkolnym dostarcza wiele radości, jest potrzebą, wynikającą z dynamiki młodego organizmu, chęci poznania świata i ogólnej aktywności, ułatwiającej rozwój dziecka.

Wiek przedszkolny jest okresem największego nasilenia emocjonalnego dzieci, na który ma wpływ muzyka i taniec. Przeżycie emocjonalne związane ze słuchaniem utworów o różnorodnym charakterze i nastroju jest indywidualne. Bardzo często ten sam utwór wywołuje u dzieci odmienne doznania i skojarzenia. Wskazują na to wypowiedzi dzieci lub interpretacja ruchowa utworu. Możliwość wypowiedzenia oraz wyrażenia utworu ruchem, tańcem niweluje stres. Zabawy ruchowe prowadzone w przedszkolu, w których sygnały muzyczne wymuszają wykonywanie określonych czynności kształtują dyscyplinę wśród dzieci. Rozwijają umiejętność podporządkowania się zespołowi.

W okresie przedszkolnym najważniejszą instytucją uspołeczniającą jest rodzina. W wieku od 2 do 6 roku życia dzieci uczą się nawiązywać kontakty społeczne i robią postępy w kontaktowaniu się z osobami spoza domu, zwłaszcza z dziećmi w tym samym wieku. W przedszkolu stopniowo dziecko wdraża się do przestrzegania zasad panujących w grupie, uczy się zachowywać w różnych sytuacjach. Nauczanie dzieci w wieku przedszkolnym ma szczególne znaczenie dla rozwoju ogólnego dzieci. W tym okresie obok szybkiego rozwoju fizycznego doskonalą się mowa i myślenie dziecka. Kształtują się zainteresowania i nawyki, utrwala się postawy społeczne i moralne, pojawiają się u dziecka zdolności muzyczne.

Podczas nauki tańca obowiązują także zasady dydaktyczne :

- zasada świadomości,
- zasada aktywności,
- zasada systematyczności,
- zasada przystępności,

- zasada poglądowości,

zasada trwałości (utrwalania)

Kontakt z muzyką i tańcem wpływa również na rozwój mowy i wyobraźni. Często bowiem dziecko musi odnaleźć odpowiednie słownictwo aby wyrazić swoje spostrzeżenia i odczucia pojawiające się podczas rytmiki. Dziecko czuje wewnętrzną potrzebę śpiewania i ruchu. Często spontanicznie intonuje zasłyszane lub stworzone przez siebie melodie. Także dzieci, mające mniejsze uzdolnienia muzyczne lub taneczne mogą odnosić sukcesy (np. występy w przedszkolu) i wykazywać się inwencją twórczą.

Muzyka wpływając na stan emocjonalny i zachowanie człowieka stała się przedmiotem zainteresowania dziedziny nauki jaką jest muzykoterapia – to metoda wykorzystująca wpływ muzyki na psychikę i ciało człowieka. Nauczyciele przedszkola powszechnie stosują muzykoterapię poprzez metodę relaksacji wywołując u dzieci stan odprężenia i wyciszenia. Odpowiednio dobrana muzyka działa na dziecko wyciszająco, uspokaja je i uczy świadomego panowania nad ruchem ciała. Taniec jako zabawa wywiera ogromny wpływ na rozwój psychofizyczny dziecka dzięki temu, że wprowadza radosny nastrój i samopoczucie, podnosi stan zdrowia. W myśl powiedzenia „muzyka łagodzi obyczaje” a zajęcia z wykorzystaniem muzyki zmniejszają napięcie, stres i poziom agresji wśród dzieci.

Podsumowując

Zajęcia muzyczno- taneczne są różnego rodzaju formami ćwiczeń ruchowych realizowanych przy muzyce. Zajęcia takie przyczyniają się do ogólnego rozwoju fizycznego i zapobiegają wadom postawy oraz je korygują, kształtują ruch, oddech, ćwiczą koncentrację uwagi, orientację w przestrzeni i szybką reakcję na określone polecenia. Częsty kontakt dziecka z muzyką wywiera duży wpływ na osobowość dziecka przyczyniając się do kształtowania jego emocjonalnego i poznawczego stosunku do otaczającego świata i urozmaica zajęcia. Zbiorowe uczestniczenie w zabawach muzycznych uspołecznia i integruje dziecko z rówieśnikami. Taniec jako zabawa wywiera ogromny wpływ na rozwój dziecka, ponieważ wprowadza dziecko w radosny nastrój i poprawia samopoczucie, podnosi stan zdrowia, wspomaga ogólny rozwój ruchowy oraz umiejętność zespołowego współdziałania i współzawodnictwa.